

**UCHWAŁA NR XLIV/288/2014
RADY POWIATU GDAŃSKIEGO
z dnia 29 sierpnia 2014r.**

w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2014-2021”.

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.) oraz art. 35a ust. 1 pkt. 1) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)

**Rada Powiatu Gdańskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2014-2021” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Gdańskiego.

§ 3

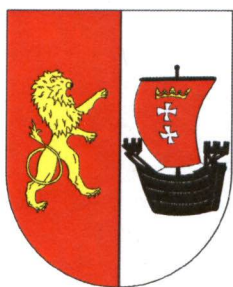
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Powiatu Gdańskiego**

Kazimierz Kłoka

Załącznik
do uchwały Nr XLIV/288/2014
Rady Powiatu Gdańskiego
z dnia 29 sierpnia 2014 r.

**Program działań na rzecz osób
niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim
na lata 2014 – 2021**

Wprowadzenie	3
1. Założenia ogólne programu	4
2. Zasoby instytucjonalne powiatu	6
3. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Gdańskim	13
4. Cel strategiczny i kierunki działania programu	17
4.1 Cel realizacji programu.....	17
4.2 Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.....	18
5. Realizacja programu	26
5.1 Źródła finansowania	26
5.2 Realizatorzy programu	26
5.3 Termin realizacji	26
5.3 Monitoring i ewaluacja.....	27

**Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi
pod względem swej godności i swych praw.**
Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (Art. 1)

Wprowadzenie

Opracowanie i przyjęcie „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2014 – 2021 ” jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 35 a ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej , społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Jest dokumentem wyznaczającym kierunki realizacji polityki społecznej w obszarze środowiska osób z niepełnosprawnością. Stanowi także podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i umożliwia pozyskanie na realizację poszczególnych zadań dodatkowych środków finansowych między innymi z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych i środków Unii Europejskiej, a w szczególności środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Niniejszy program jest kontynuacją szeregu działań, które podjęto w ramach realizacji wcześniej uchwalonych powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2004- 2010 oraz na lata 2011- 2013. Obecny program uwzględnia działania skierowane zarówno do osób niepełnosprawnych, jak i ich rodzin, i otoczenia. Ma zapobiegać marginalizacji środowisk osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie dogodnych warunków do integracji i w jak największym stopniu samodzielności osób z niepełnosprawnością.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych gwarantujące im możliwość pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym są zawarte w przyjętych programach zarówno krajowych jak i unijnych. Niniejszy program jest spójny z założeniami:

- Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych, ratyfikowanej przez Polskę w 2012 roku,
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej , społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010 – 2020 ,
- Karty Praw Osób Niepełnosprawnych ,
- Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020,
- Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- projektu Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020

Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim na lata 2014 – 2020 ma na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz włącznie społeczne osób z niepełnosprawnością poprzez między innymi umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.

Program ma charakter otwarty a stopień ogólności zawartych w programie działań umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań.

1. Założenia ogólne programu

Celem Programu jest zapewnienie i popieranie skutecznych działań w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacja zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Oznacza to zapewnienie osobom niepełnosprawnym takich samych szans jak całej ludności oraz ich równy udział w ogólnej poprawie warunków życia stanowiącej rezultat rozwoju społecznego i ekonomicznego. Obowiązek wyrównania tych szans oraz zajęcia się konsekwencjami niepełnosprawności spoczywa na władzach państwowych i samorządowych, nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy organizacji, które już od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program określa działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Rozważając problem niepełnosprawności należy zauważyć, że niepełnosprawność dotyczyć może sfery fizycznej, intelektualnej lub może także polegać na dysfunkcji narządów zmysłów. Niezależnie od formy niepełnosprawności należy zauważyć, że życie każdej osoby dotkniętej niepełnosprawnością jest mniej lub bardziej zaburzone.

Definicja niepełnosprawności

Istnieje wiele definicji niepełnosprawności. „Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych” określa, że osoby z niepełnosprawnościami to osoby, które mają: długotrwałe uszkodzenia fizyczne, umysłowe, intelektualne lub dotyczące zmysłów, które mogą, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać tym osobom pełne i skuteczne uczestnictwo w społeczeństwie. Konsekwencją takiego ujęcia niepełnosprawności jest podejście określające, że to nie człowieka trzeba dostosowywać do społeczeństwa, lecz należy tak planować środowisko i społeczeństwo, aby wszyscy obywatele mieli równe szanse.

Na potrzeby niniejszego Programu przyjęto społeczną definicję niepełnosprawności, zgodnie z którą osoby niepełnosprawne postrzega się nie tyle przez pryzmat ich stanu zdrowia, co przez możliwości, jakie posiadają oraz prawa, które przysługują im w tej samej mierze, co każdemu innemu mieszkańcowi powiatu

Osoba niepełnosprawna w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (lekki, umiarkowany, znaczny),
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów,
- o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Stopnie niepełnosprawności

- znaczny stopień niepełnosprawności – oznacza ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,

- umiarkowany stopień niepełnosprawności – oznacza ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,
- lekki stopień niepełnosprawności – oznacza ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osoby o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym między innymi poprzez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej;
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych;
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji;
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Podstawowym celem rehabilitacji społecznej jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości uczestniczenia w życiu społecznym, a więc uczestnictwa w życiu z innymi w rodzinie, środowisku lokalnym oraz życiu publicznym. Rehabilitacja społeczna służy włączeniu osób z niepełnosprawnością do życia w sferze zarówno prywatnej, zawodowej, jak i publicznej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy.

Aby ułatwić osobie niepełnosprawnej uzyskanie zatrudnienia należy:

- 1) dokonać oceny zdolności do pracy poprzez:
 - a) przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
 - b) ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
- 2) prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
- 3) przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia.

Ponadto należy odpowiednio do osoby niepełnosprawnej dobrać miejsce pracy oraz je wyposażyć.

Osoby niepełnosprawne są beneficjentami wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Nie ma zatem potrzeby deklarowania w szczególny sposób, że osobom niepełnosprawnym przysługują takie prawa człowieka, jak np. prawo do godnego życia czy do pracy. Potwierdzenie w szczególnym akcie prawnym przysługiwania osobom niepełnosprawnym niektórych praw obywatelskich powszechnie obowiązujących może sugerować, że gdyby tego nie uczyniono, to osoby niepełnosprawne nie mogłyby z tych praw korzystać. Osoby niepełnosprawne mogą jednak w praktyce napotykać na trudności w korzystaniu z niektórych praw w związku ze swymi ułomnościami. Rzeczywiste zagwarantowanie praw człowieka wymaga zatem stworzenia mechanizmów wyrównania szans osób niepełnosprawnych i stworzenia im warunków do korzystania w pełni z praw przysługujących

wszystkim obywatelom. Mówiąc inaczej, osoby niepełnosprawne powinny korzystać z pewnych szczególnych praw, swoistych dla tej grupy społecznej po to, aby mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących wszystkim ludziom. Należy jednak dbać o stałe ponoszenie świadomości o prawie osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją oraz pełnego i równego korzystania z ich praw, poprawie komunikacji w sprawie niepełnosprawności.

Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań oznacza podjęcie działań mających na celu zmianę sposobu myślenia o potrzebach osób niepełnosprawnych. Zmiana taka wymaga ciągłego zwracania uwagi na możliwości osób niepełnosprawnych, a nie na ich ograniczenia, bo tylko to pozwoli przełamać uprzedzenia i doprowadzi w konsekwencji do akceptacji podmiotowości osoby niepełnosprawnej.

Skuteczne działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają charakter interdyscyplinarny a zatem za realizację tych działań odpowiada wiele resortów i urzędów - każdy w zakresie swoich właściwości. Zadania wynikające z Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. realizują organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Urząd Marszałkowski, jednostki powiatowe, gminne. Poza ustawowo powołanymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych zadania te realizują liczne organizacje pozarządowe i fundacje oraz stowarzyszenia.

2. Zasoby instytucjonalne powiatu

Na poziomie gmin działania związane ze wsparciem osób niepełnosprawnych, w formie bardzo zróżnicowanej wykonują ośrodki pomocy społecznej, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej są zobowiązane do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom ze względu na ich niepełnosprawność.

Na terenie Powiatu Gdańskiego są to:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim**
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Niepodległości 9
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich,**
83-020 Cedry Wielkie, ul. M. Płazyńskiego 16
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach**
83-032 Pszczółki, ul. Pomorska 18
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przywidzu**
83.47 Przywidz, ul. Gdańska 15
www.gopsprzywidz.pl
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie**
83-022 Suchy Dąb, ul. Gdańska 17a
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trąbkach Wielkich**
83.34 Trąbki Wielkie, ul. Gdańska 12
www.gopstrabkiwielkie.com.pl
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbudach**
83-050 Kolbudy, ul. Staromłyńska 1
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim**
83-031 Cieplewo, ul. Długa 20

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób przewlekle chorych psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego oraz osób upośledzonych umysłowo.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy wyróżniamy trzy typy placówek:

Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych;

Typ B – dla osób upośledzonych umysłowo;

Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

ŚDS zapewniają swoim mieszkańcom różnorodne formy aktywizacji i rehabilitacji poprzez treningi obejmujące zajęcia higieniczne, kulinarne, plastyczne, rehabilitacyjno-ruchowe. W ramach działalności Domu organizowane są imprezy i spotkania z rodzinami uczestników.

Środowiskowe Domy są miejscem przyjaznym dla osób niepełnosprawnych, działającym na rzecz integracji społecznej oraz angażującym się we wszystkie działania tę grupę osób.

Podstawowym zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest przede wszystkim podtrzymywanie dobrej kondycji psycho-fizycznej (pomimo istniejącej choroby) i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

Na terenie Powiatu Gdańskiego funkcjonują obecnie cztery Środowiskowe Domy Samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Marszewskiej Górze

80-047 Przywidz, Marszewska Góra

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Gminę Przywidz

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolniku

83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4

www.zycgodnie.pl

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Fundację „Życ Godnie” na zlecenie Gminy Pszczółki.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, Ul. Grunwaldzka 71

www.psouupruszcz.org.pl

dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim na zlecenie Miasta Pruszcz Gdański

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krzywym Kole

83-022 Suchy Dąb, Krzywe Koło 36

dla 10 osób niepełnosprawnych intelektualnie, placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej na zlecenie Gminy Suchy Dąb.

Na poziomie powiatu działania na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzą:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego 16

www.pcpr.powiat-gdanski.

PCPR realizuje zadania w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez:

1. Opracowanie i realizacja powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Opracowanie i przedstawienie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.
4. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
5. Dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - f) kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Przy PCPR został powołany Zarządzeniem Starosty Gdańskiego **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności** i obszarem swego działania obejmuje Powiat Gdański.

Do podstawowych zadań Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności należy:

- ustalenie niepełnosprawności dzieci do lat 16, w celu uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej: zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych,
- ustalenie stopnia niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w celu: uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacji, uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, możliwości korzystania z karty parkingowej, otrzymania zasiłku pielęgnacyjnego oraz korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym przed i po 16 roku życia.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej dla niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Gdańskiego są realizowane w ramach zawartego porozumienia pomiędzy powiatem Gdańskim a Miastem Gdańsk przez:

Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku

80-802 Gdańsk, ul. 3-go Maja 9 www.pup.gda.pl

Jednostka realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, która ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy.

W ramach pośrednictwa pracy udzielana jest pomoc w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, które polega między innymi na:

- zbieraniu ofert, ich aktualizację i budowanie własnej bazy informacji o rynku pracy,
- ocenie możliwości dostosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z różnym stopniem niepełnosprawności,
- doborze odpowiedniej pracy dla osób z określonym stopniem niepełnosprawności,
- informowaniu zakładów pracy o możliwościach zawodowych osób niepełnosprawnych i przywilejach dla pracodawców związanych z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej.

Poradnictwo zawodowe udzielane przez PUP polega na udzielaniu pomocy w podjęciu decyzji zawodowej osobie niepełnosprawnej, czyli wyborze odpowiedniej kariery zawodowej poprzez przekazanie określonych informacji, które ułatwiłyby jej samodzielne podjęcie optymalnej decyzji zawodowej.

Dla osób niepełnosprawnych szczególnie ważne elementy informacji zawodowej dotyczą:

- możliwości szkolenia i kształcenia zawodowe go poszczególnych osób z uwzględnieniem rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu,
- różnych zawodów i specjalności, stawianych przez nie wymagań fizycznych (biologicznych) i psychicznych oraz wskazań i przeciwwskazań co do ich wykonania,
- możliwości uzyskania zatrudnienia w danym za wodzie i sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- przepisów regulujących zagadnienie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- udzielanie porady zawodowej polegającej na przekazaniu profesjonalnej opinii i sugestii, dotyczącej optymalnej decyzji zawodowej na podstawie:
- przeprowadzonych badań osoby niepełnosprawnej i oceny przydatności do pracy (poznania jej możliwości i ograniczeń zawodowych),
- analizy i rozeznania szans zawodowych na rynku pracy w oparciu o indywidualną sytuację zawodową,
- wiedzy i doświadczenia zawodowego, pozostawiając jednak podjęcie decyzji zawodowej samej osobie zainteresowanej.

W procesie kształcenia ucznia niepełnosprawnego istotne jest właściwe określenie możliwości psychofizycznych ucznia oraz ukierunkowanie zawodowe. Zadanie to w dużym stopniu realizuje poradnia pedagogiczno –psychologiczna. Poradnia udziela dzieciom (w wieku od urodzenia i młodzieży) pomocy psychologiczno – pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają dwie poradnie:

Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Wojska Polskiego 2

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Rotmance

83-010 Rotmanka, ul. Borówkowa 32

www.poradniarotmanka.com.pl

W Powiecie Gdańskim działają również trzy ośrodki rehabilitacyjno edukacyjno wychowawcze. Są to placówki edukacyjne , w których obowiązek szkolny mogą spełniać dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim do lat 25 i z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym oraz umiarkowanym i niepełnosprawnościami sprzężonymi do lat 24.

Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, Ul. Grunwaldzka 71 www.psouupruszcz.org.pl

Placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim.

Przy OREW funkcjonuje Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka - jest formą pomocy dla dziecka niepełnosprawnego w wieku 0-6 lat i jego najbliższego otoczenia. Zadaniem oddziału jest prowadzenie kompleksowej, skoordynowanej i ciągłej pomocy dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie. Oddział dba o rozwój psychoruchowy i społeczny dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do momentu podjęcia nauki w szkole.

Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Trąbkach Wielkich

83-034 Trąbki Wielkie, ul. Pasteura 1

Placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej

Przy OREW funkcjonuje Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka dla niepełnosprawnych dzieci w wieku od 3-6 lat ze wskazaniami -orzeczeniem z Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej.

Ośrodek Rewalidacyjno- Wychowawczy "Żuławski Słonecznik" w Gemlicach

83-020 Cedry Wielkie

Placówka jest ośrodkiem rewalidacyjno-wychowawczym umożliwiającym dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Ośrodek prowadzony jest przez gminę Cedry Wielkie.

Ośrodek Rewalidacji Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Powstańców Warszawy 2

ORDA jest niepubliczną placówką oświatową, w której dzieci i młodzież z autyzmem wypełniają obowiązek nauki na poziomie przedszkolnym i szkolnym.

Ośrodek jest prowadzony przez stowarzyszenie „Autyzm bez Tabu”.

Zespół Szkół Specjalnych w Warczu

Warcz, 83-041 Mierzeszyn

Zespół Szkół Specjalnych to miejsce przyjazne uczniowi niepełnosprawnemu intelektualnie w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Do szkoły jest dowożonych 40 uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum terenu całego Powiatu Gdańskiego.

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają placówki, prowadzące różne formy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, dostosowane do ich potrzeb, prowadzone przez powiat.

Warsztaty Terapii Zajęciowej służą rehabilitacji niepełnosprawnych mieszkańców powiatu w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, a których zakwalifikowano do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej.

WTZ to placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W hierarchii form mających za zadanie pomóc osobie niepełnosprawnej znaleźć zatrudnienie warsztaty są pierwszym eta-

pem na drodze do pracy. WTZ-y mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia, a także inne podmioty. Ich tworzenie i działalność finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przy współudziale powiatu. PFRON finansuje 90% kosztów działalności WTZ.

Uczestnictwo w WTZ to codzienny pobyt w grupie uczestników pod kierunkiem instruktorów i innych specjalistów. Uczestnik bierze udział w zajęciach z zastosowaniem technik terapii zajęciowej, najczęściej w ramach tzw. pracowni, np. plastycznej, ceramicznej, przyrodniczej, komputerowej, artystycznej, fotograficznej itp. Założeniem uczestnictwa w WTZ jest rozwijanie:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających dalsze uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Każdy z uczestników objęty jest indywidualnym programem rehabilitacji, w którym określa się:

- formy i zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności, o których powyżej,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Nie rzadziej niż raz na 3 lata ocenia się realizację indywidualnego programu każdego uczestnika WTZ i jego postępy w rehabilitacji. Zalecana ocena, ma wskazać co powinno się stać z osobą niepełnosprawną, po zakończeniu jej pobytu i zajęć w WTZ. W zależności od tego, jakie są efekty realizacji indywidualnego programu, danej osobie można wskazać (jako właściwe dla niej):

- 1) podjęcie zatrudnienia w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
- 2) skierowanie do ośrodka wsparcia ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do podjęcia zatrudnienia (co nie oznacza, że za jakiś czas niepełnosprawny nie będzie mógł ponownie podjąć próby rehabilitacji w ramach warsztatów),
- 3) przedłużenie uczestnictwa w terapii prowadzonej przez WTZ, ze względu na:
 - a) pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji,
 - b) okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia lub skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia.

Na terenie Powiatu Gdańskiego działają cztery Warsztaty Terapii Zajęciowej:

Warsztat Terapii Zajęciowej w Kolniku

83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4

www.zycgodnie.pl

dla 20 osób niepełnosprawnych, ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Fundację „Życ Godnie”

Warsztat Terapii Zajęciowej w Pruszczu Gdańskim

83-000 Pruszcz Gdański, Ul. Grunwaldzka 71 www.psouupruszcz.org.pl

dla 25 osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pruszczu Gdańskim.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krzywym Kole

83-022 Suchy Dąb, Krzywe Koło 36

dla 25 osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej .

Warsztat Terapii Zajęciowej w Łapinie

83-050 Kolbudy, Łapino, ul. Sienkiewicza 50

dla 25 osób niepełnosprawnych ze wskazaniem do uczestnictwa w wtz, placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej .

W przypadku osób z niepełnosprawnością wymagających całodobowej opieki mieszkańcy Powiatu Gdańskiego mają zostać umieszczeni w domu pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej "Leśny" -

83-041 Mierzeszyn, Zaskoczyn 11

www.dps.powiat-gdanski.pl

DPS przeznaczony jest dla 100 niepełnosprawnych intelektualnie, pełnoletnich pensjonariuszek, w tym: 58 dla niepełnosprawnych intelektualnie, 42 dla osób przewlekle psychicznie chorych. Placówka zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne, religijne na poziomie obowiązującego standardu poprzez uwzględnienie stopnia sprawności psychicznej i fizycznej mieszkanki. Placówka prowadzona przez Powiat Gdański.

Dom Seniora Rotmanka

83-010 Straszyn, Rotmanka ul. Gerberowa 16 www.dom-rotmanka.com

Prywatna, całodobowa placówka opiekuńcza dla 42 osób w podeszłym wieku

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością z Powiatu Gdańskiego:

1. Fundacja „Życ Godnie” Kolnik,

83-032 Pszczółki, Kolnik, ul. Dębowa 4, www.zycgodnie.pl

2. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym .

Koło w Pruszczu Gdańskim,

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 71 www.psouupruszcz.org.pl

3. Fundacja Pomocy Społecznej im. J. Beaumont w Pruszczu Gdańskim,

83-000 Pruszcz Gdański, ul. 24 Marca 5,

4. Stowarzyszenie „Podaj Rękę” Miłocin,

Miłocin 23, 83-020 Cedry Wielkie www.podajreke.org.pl

5. Stowarzyszenie Rodzin z Dziećmi Niepełnosprawnymi , Przewlekle Chorymi oraz Osób Niepełnosprawnych

83-032 Pszczółki, ul. Pomorska 18,

6. Polski Związek Niewidomych. Koło w Pruszczu Gdańskim,

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Kossaka 13

7. Stowarzyszenie „Rodzina Koplina” w Kłodawie,

sprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. w tym samym badaniu ustalono liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren Powiatu Gdańskiego, który wynosił – **10.428 osób**, co stanowiło **10,53%** całej populacji, w tym – 10 % – mężczyźni, 11% stanowiły niepełnosprawne kobiety. W porównaniu do spisu powszechnego z 2002 roku odsetek osób niepełnosprawnych **zmaliał o 2,7 %** populacji mieszkańców powiatu.

Analizując dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych, należy uwzględnić fakt, iż w Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Natomiast druga, dużo szersza, stosowana jest w statystyce GUS. Definicja statystyczna ujmuje bowiem nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które co prawda orzeczenia o niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają poważne ograniczenia w wykonywaniu zwykłych czynności (tzw. niepełnosprawność biologiczna).

Na mocy prawa, posiadanie aktualnego orzeczenia wydanego przez uprawnione organy kwalifikuje daną osobę do grupy niepełnosprawnych prawnie i daje podstawę do ubiegania się i korzystania ze specjalnej pomocy, ułatwień czy przywilejów, jakie przysługują tej zbiorowości (np. renta z tytułu niezdolności do pracy, zasiłek pielęgnacyjny, turnusy rehabilitacyjne, zniżka na przejazdy). Niepełnosprawność biologiczna natomiast informuje jedynie o subiektywnej deklaracji osoby, że ma ograniczoną zdolność wykonywania wyspecyfikowanych czynności. Specyfikacja czynności stanowiąca kryterium wyodrębnienia populacji osób niepełnosprawnych biologicznie uległa istotnym zmianom z powodu zastąpienia krajowego narzędzia badawczego przez rekomendowany standard europejski.

Uwzględniając przeprowadzone w roku 2011 przez GUS badania poniżej przedstawiono tabelarycznie szczegółowe dane dotyczące sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Gdańskim.

Wiek osób niepełnosprawnych	Łącznie	Liczba osób niepełnosprawnych – ogółem									
		Niepełnosprawność prawna						Niepełnosprawność biologiczna			
		Razem	Stopień niepełnosprawności				Orzeczenie w wieku 0-15 lat	Razem	Całkowite	Poważne	Umiarkowane
			Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Nieoznaczony					
Przedprodukcyjny	778	619	31	32	8	28	520	159	8	38	113
Produkcyjny	5467	3859	833	1669	1178	179	X	1608	29	258	1321
Mobilny	1744	1138	265	531	308	34	X	606	9	108	489
Niemobilny	3723	2721	568	1138	870	145	X	1002	20	150	832
Poprodukcyjny	4183	2731	1313	939	424	55	X	1452	144	412	897
	10428	7209	2177	2640	1610	262	520	3219	210	966	2331

Źródło: BDL GUS

